

Slovenska mreža
starosti prijaznih
mest in občin

STRATEGIJA STAROSTI PRIJAZNE OBČINE POSTOJNA

STRATEGIJA ZAJEMA NASLEDNJA PODROČJA:

STARANJE okrog 20 % sorazmerno zdrave tretje generacije

cc. 3.384 občanov

→ krepitev programov in ustvarjanje pogojev za zdravo, aktivno in kakovostno staranje

DOLGOTRAJNO OSKRBO dobrih 4 % starostno onemoglih, kronično bolnih in invalidnih ljudi (od tega 1% v domovih, 3% doma)

cc. 676 občanov

→ kadrovske, humano in finančno vzdržna integrirana oskrba na lokalni ravni

MEDGENERACIJSKO SOŽITJE celotne populacije

cc. 16.920 občanov

→ načrtno delo za solidarno sožitje vseh generacij - to prizadevanje se začne v družinah, v vrtcu in šoli, sega pa vse do prizadevanj upokojenskih organizacij in medijev.

PROCES PRIPRAVE STRATEGIJE IN ŠTUDIJE

Pripravo je vodil slovenski nacionalni Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje

Študija in strategija sta pripravljene na temelju treh virov:

1. **Mnenja in podatki občanov in ključnih deležnikov** - preko anketnih vprašalnikov in delavniških srečanj:
 - 76 vprašalnikov in intervjujev,
 - do sedaj 4 delavniška srečanja (od tega 3 srečanja po posameznih področjih),
 - 1 dodatno srečanje za področje medgeneracijskega sožitja.
2. Za to področje relevantni javno dostopni podatki in občinski viri.
3. Svetovna in domača strokovna spoznanja ter dobre izkušnje s področja gerontologije in medgeneracijskega sožitja, zlasti dobre prakse in program Svetovne zdravstvene organizacije “*Starosti prijazne lokalne skupnosti*“, ki so povezane v svetovno in slovensko mrežo starosti prijaznih mest in občin.

PROCES PRIPRAVE STRATEGIJE IN ŠTUDIJE

Pri pripravi Študije in Strategije so sodelovali predstavniki:

- Občine Postojna,
- Centra za socialno delo Primorsko - Notranjska (enota Postojna),
- Zdravstvenega doma dr. F. Ambrožiča Postojna (patronažna služba),
- Doma upokojencev Postojna,
- Zavoda Pristan,
- Zavoda Sopotnik - enote Postojna,
- Ljudske univerze Postojna,
- Društva upokojencev Postojna,
- Kluba upokojencev v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka,
- Območnega združenja Rdečega križa Postojna - Pivka,
- Postojnske območne Karitas,
- Društva invalidov,
- BOREO in mladinski center,
- Klub dijakov in študentov Postojna in Pivka,
- krajevnih skupnosti Hruševje, Hrenovice, Orehek in Postojna.
- Odgovore in razmisleke so prek odgovarjanja na vprašalnike prispevali tudi člani drugih nevladnih organizacij na področju občine Postojna, npr. PGD Postojna, KŠD Mušketirji, Društvo Drobnovratnik, ŠOK Prestranek, Društvo invalidov, KŠD Koče, idr.

PRIPRAVA POTEKA V OKVIRU PROGRAMA STAROSTI PRIJAZNIH MEST IN OBČIN

Slovenska mreža
starosti prijaznih
mest in občin

WHO Global Network
for Age-friendly Cities
and Communities

Koraki za razvoj starosti prijazne občine:

SKUPAJ

SISTEMATIČNO IN
POSTOPNO

KONKRETNO

STRATEGIJA JE SESTAVLJENA IZ NASLEDNJIH DELOV:

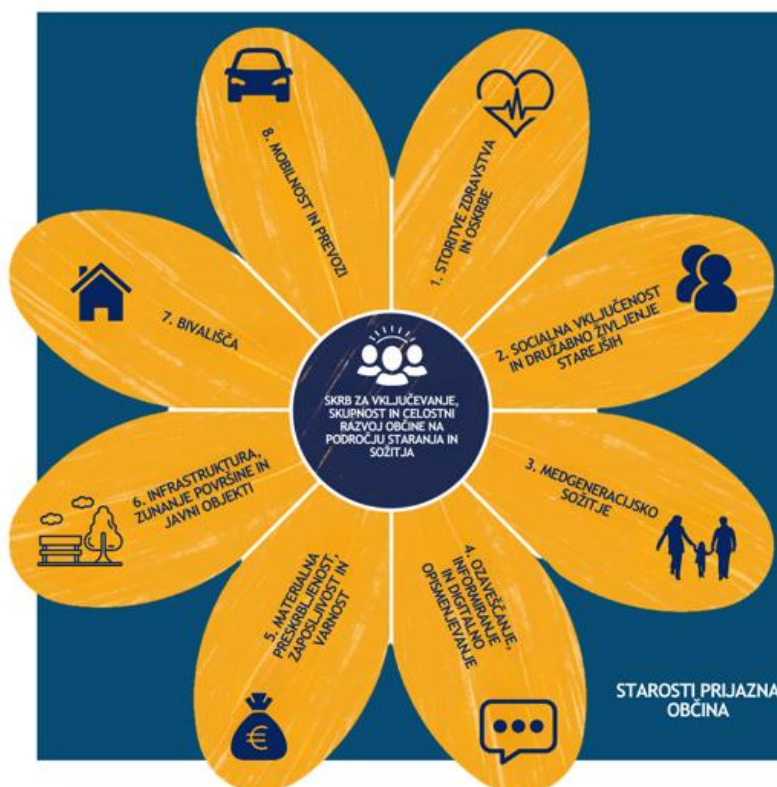
Strategija starosti prijazne občine Postojna

Priloga 1: Študija Staranje in medgeneracijsko sožitje v občini Postojna

Priloga 2: Letni načrt za uresničevanje Strategije za leto 2026

Priloga 3: Kratek povzetek za občane

Študija vsebuje:

ZA VSAKO PODROČJE:

A. sodobna strokovna spoznanja in usmeritve za delo v praksi

B. slika stanja na podlagi anketnih vprašalnikov

C. razmislek v kateri smeri ukrepati na podlagi skupnega analitično-raziskovalnega dela deležnikov na delavnicah

D. strokovni komentar na sliko stanja v občini Postojna

Slika stanja - kaj imamo in kaj potrebujemo

PODROČJE	KAJ IMAMO	KAJ POTREBUJEMO
 STORITVE ZDRAVSTVA IN OSKRBE	<p>V občini Postojna deluje Zdravstveni dom, CKZ, Zavod Pristan, Dom upokojencev Postojna, ki nudi tudi dnevno varstvo, Talita Kum, Hospic, paliativni tim, občina sofinancira e-oskrbo, program kosil. Načrtuje se nova stavba Doma upokojencev Postojna in nova varovana stanovanja.</p>	<p>Občani Postojne želijo pozornost nameniti dodatnemu dnevnemu varstvu, razširitvi oskrbe na domu, podpori družinskim oskrbovalcem, podporo pa je dobila tudi ideja o vzpostavljanju občinske integrirane dolgotrajne oskrbe.</p>
 SOCIALNA VKLJUČENOST IN DRUŽABNO ŽIVLJENJE STAREJŠIH	<p>Občina ima bogato mrežo društev, raznolike in dostopne aktivnosti za druženje ter socialno vključevanje, prostovoljstvo med starejšimi in skrb občine za nadaljnji razvoj.</p>	<p>Občani prepoznavajo osamljenost med starejšimi; zato si želijo še več rednih druženj in pogovornih skupin za starejše, omogočiti več aktivnosti po krajevnih skupnostih ter skrbeti za vzdrževanje in nadaljnji razvoj prostovoljstva.</p>
 MEDGENERACIJSKO SOŽITJE	<p>Občina ima razvito mrežo vzgojno-izobraževalnih ustanov (od vrtcev do srednjih šol), ki so bistvenega pomena za medgeneracijsko sodelovanje. Prav tako tudi Mladinski center ter ostale mladinske organizacije. Sodelovanje poteka tudi z Domom upokojencev in upokojenskimi društvi.</p>	<p>Občani si želijo krepiti vezi, spodbujati spoštovanje ter medsebojno pomoč med generacijami. Ob tem poudarjajo pomen izobraževalnih ustanov, medsebojno spoštovanje ter potrebo po možnostih za pogostejša druženja in povezovanja med generacijami, tako v skupnosti kot na družinski ravni.</p>
 INFORMIRANJE IN DIGITALNO OPISMENJEVANJE	<p>V občini imamo raznoliko in dobro razvito mrežo obveščanja, ki vključuje tiskane, radijske, televizijske in spletne medije ter različne oblike lokalnega obveščanja, s čimer se zagotavlja široka dostopnost informacij.</p>	<p>Občani želijo starejšim prijazen in raznolik sistem obveščanja, ki upošteva različne stopnje digitalne pismenosti, omogoča dostop do jasnih informacij, vključuje osebni pristop preko krajevnih skupnosti in prostovoljcev ter zagotavlja redno obveščanje v občinskih in lokalnih medijih ter na fizičnih lokacijah, kjer se starejši zadržujejo.</p>

Slika stanja - kaj imamo in kaj potrebujemo

PODROČJE	KAJ IMAMO	KAJ POTREBUJEMO
 MATERIALNA PRESKRBLJENOST IN SOCIALNA VARNOST	<p>Na voljo je občinska pomoč socialno ogroženim, pohvaljeno je bilo tudi odzivno delo Karitasa, Rdečega križa in CSD-ja. V občini obstajajo programi na področju preprečevanja omamljanja, ki je nevarno tudi za starejše.</p>	<p>Občani vidijo potrebo po reševanju prikrite revščine ter ozaveščanju in preprečevanju nasilja nad starejšimi.</p>
 INFRASTRUKTURA, ZUNANJE POVRŠINE IN JAVNI OBJEKTI	<p>V občini Postojna je dobro urejen in starejšim prijazen mestni center z zdravstvenimi, socialnimi in kulturnimi storitvami, sprehajalnimi in kolesarskimi potmi, urejenimi pločniki, parkom ter možnostjo uporabe različnih javnih prostorov v skupnosti.</p>	<p>Občani potrebujejo celostno izboljšanje in enakomerno urejenost infrastrukture tudi izven mestnega jedra, večjo dostopnost in varnost javnih površin, prilagojene prostore in storitve za starejše, več čistih in zelenih kotičkov za druženje ter bolj sistematično načrtovanje z vključevanjem starejših v oblikovanje rešitev.</p>
 BIVALIŠČA	<p>Občina ima neprofitna občinska stanovanja namenjena starejšim ter si aktivno prizadeva za večanje števila prilagojenih stanovanj za starost v občini oziroma varovanih stanovanj.</p>	<p>Občani si želijo še več stanovanj prilagojenih starejšim, strateško načrtovanje stanovanjskega fonda ter podporo občine pri financiranju in informiranju za čim daljše samostojno bivanje doma s prilagajanjem bivališč.</p>
 PREVOZI	<p>Občina Postojna ima nadpovprečno veliko možnosti lokalnega javnega prevoza v mestu in na podeželju (Sopotnik, Furman, Torbar). V gradnji je poligon varne vožnje.</p>	<p>Občani si želijo nadaljnjo podporo obstoječim možnostim, po možnosti njihove nadgradnje ter še boljšo skrb za ciljne prevoze in povezanost podeželja.</p>
 SKRBE ZA VKLJUČEVANJE, SKUPNOST IN CELOSTNI RAZVOJ OBČINE NA PODROČJU STARANJA IN SOŽITJA	<p>Starejši v občini aktivno sodelujejo v dobrobit občine preko društev, prostovoljstva, skrbi za okolje, s podajanjem predlogov itd. Prepoznajo tudi skrb občine Postojna za usklajeno delo na tem področju.</p>	<p>Izkazala se je potreba po vključevanju starejših, boljšem povezovanju med deležniki ter večji sistematičnosti in integriranosti na področju staranja in sožitja.</p>

STRATEGIJA VSEBUJE (KAZALO):

I PRIPRAVA STRATEGIJE STAROSTI PRIJAZNE OBČINE POSTOJNA

1. NAMEN, UMESTITEV IN STRUKTURA STRATEGIJE
2. PROCES PRIPRAVE

II IZHODIŠČA

3. VSEBINSKA IZHODIŠČA
4. KRATKA SLIKA STANJA
 - Demografska slika Občine Postojna
 - Programi, storitve in akterji za področje staranja in sožitja med generacijami
 - Slika stanja po področjih - kaj imamo in kaj potrebujemo

III VIZIJA RAZVOJA

5. STRATEŠKI CILJI, PODCILJI IN NABOR UKREPOV
 - 5.1 Pregled strateških ciljev
 - 5.2 Natančen pregled strateških ciljev in
6. PRIORITETNI UKREPI ZA OBDOBJE 2026 - 2031

IV SKRB ZA URESNIČEVANJE STRATEGIJE

7. MEHANIZMI ZA URESNIČEVANJE STRATEGIJE
 - 7.1 Letni načrt (LN) in prioritetni ukrepi
 - 7.2 Kadrovske viri
 - 7.3 Finančne viri
8. EVALVIRANJE STRATEGIJE
9. POSTOPEK SPREJEMANJA STRATEGIJE

PRILOGE

Strateški cilji za obdobje 10 let

PODROČJA

Zdravstvo in oskrba

Socialna vključenost in
družabno življenje starejših

Medgeneracijsko sožitje

Informiranje in digitalno
opismenevanje

Infrastruktura, zunanje
površine in objekti

Bivališča

Prevozi in mobilnost

Materialna preskrbljenost
in varnost starejših

Skrb za vključevanje, skupnost
in celostni razvoj občine

STRATEŠKI CILJI

C1

Vzpostaviti in vzdrževati celovit in kakovosten sistem občinske integrirane dolgotrajne oskrbe, ki omogoča, da lahko občani do konca življenja ostanejo doma ali pa vsaj v domačem okolju.

C2

Zmanjševati osamljenost ter vzpostavljati pogoje za vključevanje starejših v življenje skupnosti in za njihovo aktivno, zdravo in dostojanstveno staranje.

C3

Spodbujati medgeneracijsko druženje in učenje nove solidarnosti med generacijami ter skrbeti za medgeneracijsko družbeno pravičnost.

C4

Vzpostaviti vključujoč in dostopen sistem obveščanja in ozaveščanja o staranju, oskrbi in sožitju med generacijami, ki krepi informiranost občanov, spodbuja medgeneracijsko razumevanje ter podpira sodelovanje vseh deležnikov v občini.

C5

Omogočiti starejšim občanom enakovredno in varno vključevanje v digitalno družbo s spodbujanjem digitalnega opismenjevanja, prilagojene podpore ter dostopom do digitalnih storitev.

C6

Urejati starosti prijazno infrastrukturo, zunanje površine in javne objekte.

C7

Vzpostaviti in razvijati raznolike, dostopne in trajnostno načrtovane oblike bivanja, ki omogočajo čim daljše samostojno življenje starejših, spodbujajo medgeneracijsko sobivanje ter so prostorsko in vsebinsko integrirane v lokalno okolje.

C8

Krepiti materialno preskrbljenost in zaščito starejših kot temelj njihove varnosti in dostojanstva v skupnosti.

C9

Razvijati varne, prilagodljive in skupnostno podprte oblike prevoza, ki starejšim omogočajo dostop do storitev, dejavnosti in socialnih stikov.

C10

Skrb za celostni razvoj občine na področju Starosti prijazne skupnosti: skrb za sodelovanje deležnikov, uresničevanje Strategije starosti prijazne občine ter povezanost s Svetovno in Slovensko mrežo starosti prijaznih mest in občin.

Prioritetni ukrepi za obdobje 5 let (2026 - 2031)

- OBVEZNE AKTIVNOSTI Z DOLOČENIMI KAZALNIKI (zavezujoče)

- DODATNE AKTIVNOSTI (izbrane glede na zmožnosti)

Letni načrt

- Vsako leto se določi aktivnosti, ki peljejo k uresničevanju prioritetnih ukrepov

PRIORITETNI UKREPI ZA OBDOBJE 5 LET (2026 - 2031)

1. Ukrepati v smeri povezovanja vseh programov dolgotrajne oskrbe v humano in vzdržno integrirano celoto, ohranjanje in skrb za kakovost mreže programov ter skrb za učinkovito implementacijo zakona o dolgotrajni oskrbi na lokalni ravni.
2. Razširitev ponudbe dnevnega varstva, oskrbe na domu, oskrbovanih stanovanj in drugih storitev dolgotrajne oskrbe v smeri izboljšanja kakovosti in dopolnjevanja mreže programov.
3. Podpirati družinske oskrbovalce.
4. Vzdrževati obstoječih programe za vključevanje starejših v življenje skupnosti, nadgradnja mreže programov ter skrb za vidnost programov.
5. Zmanjševati osamljenosti starejših s krepitvijo rednih oblik druženja in prostovoljstva ter skrb za prostovoljstvo.
6. Spodbuditi večanje organiziranih oblik druženj, izobraževanj in srečevanj po krajevnih skupnostih.
7. Razvoj učinkovitejšega, dostopnejšega in starejšim prilagojenega sistema obveščanja in ozaveščanja.
8. Izboljšanje dostopnosti in digitalne pismenosti med različnimi skupinami starejših občanov.
9. Vzpostavljati in podpirati različne oblike bivanja starejših ter sistematičen pristop na področju urejanja bivališč za starejše.
10. Ustanovitev komisije za odkrivanje in preprečevanje skrite revščine.
11. Spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja in sožitja.
12. Poskrbeti za povezovanje Strategije starosti prijazne občine Postojna z vsemi obstoječimi in prihodnjimi Strategijami, projekti in načrti v občini Postojna.
13. Izboljšanje mobilnosti in varnosti v prometu starejših v občini Postojna.
14. Postati član Slovenske in Svetovne mreže starosti prijaznih mest in občin ter izpolnjevati pogoje mreže (ukrepi programa starosti prijaznih mest in občin).